

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง น้ำและอากาศ
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ชุดที่ 1

เรื่อง แหล่งน้ำบนผิวโลก

นางรุจิรา ตัญจะโร
ครูวิทยาศาสตร์ชำนาญการ

โรงเรียนบ้านทับทิม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาสงขลา เขต 3
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง น้ำและอากาศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยคำชี้แจงสำหรับการใช้งาน คำแนะนำสำหรับครู คำแนะนำสำหรับนักเรียน ใบความรู้และแบบฝึกหัด ซึ่งนักเรียนควรศึกษาให้เข้าใจอย่างชัดเจน เพื่อจะสามารถทำกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 1 เรื่อง แหล่งน้ำบนผิวโลก ชุดนี้ เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง รายละเอียดของการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เสนอไว้ในคู่มือเล่มนี้แล้ว หวังว่าผู้ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดนี้คงได้รับประโยชน์ตามสมควร

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทับโถกคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะครูอาจารย์ทุกท่านที่ให้คำแนะนำ และคำปรึกษาที่ดีตลอดจนการให้กำลังใจในการจัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จนประสบผลสำเร็จด้วยดี

จิตา ตัญจะโร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำชี้แจงสำหรับการใช้งาน	1
คำชี้แจงสำหรับครู	2
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	3
บทบาทของนักเรียน	3
มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	4
แบบทดสอบก่อนเรียน	5
กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน	8
ใบความรู้	9
แบบฝึกหัดที่ 1	14
แบบฝึกหัดที่ 2	16
แบบฝึกหัดที่ 3	17
แบบฝึกหัดที่ 4	18
แบบทดสอบหลังเรียน	19
กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน	22
ภาคผนวก	23
- เฉลยแบบฝึกหัดที่ 1	24
- เฉลยแบบฝึกหัดที่ 2	26
- เฉลยแบบฝึกหัดที่ 3	27
- เฉลยแบบฝึกหัดที่ 4	28
- เฉลยแบบทดสอบก่อน - หลังเรียน	29
บรรณานุกรม	

คำแนะนำสำหรับการใช้งานชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง น้ำและอากาศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วยชุดกิจกรรมทั้งหมด 9 เล่ม ดังนี้

- ชุดที่ 1 เรื่อง แหล่งน้ำบนผิวโลก
- ชุดที่ 2 เรื่อง ประโยชน์ของน้ำ
- ชุดที่ 3 เรื่อง สมบัติทางกายภาพของน้ำ
- ชุดที่ 4 เรื่อง คุณภาพของแหล่งน้ำ
- ชุดที่ 5 เรื่อง การใช้น้ำอย่างประหยัด
- ชุดที่ 6 เรื่อง อากาศรอบตัวเรา
- ชุดที่ 7 เรื่อง ความสำคัญของอากาศ
- ชุดที่ 8 เรื่อง สมบัติของอากาศ
- ชุดที่ 9 เรื่อง การเคลื่อนที่ของอากาศ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง น้ำและอากาศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และทำให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ตลอดจนสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง น้ำและอากาศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้ง 9 ชุด เพื่อให้นักเรียนศึกษาอย่างเป็นขั้นตอน นักเรียนจะได้รับความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการเรียนรู้เกี่ยวกับน้ำและอากาศบนโลกอย่างเป็นระบบ

นอกจากนั้นยังได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินจากกระบวนการเรียนรู้เป็นกลุ่ม นักเรียนสามารถนำความรู้ และทักษะกระบวนการดังกล่าวที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และศึกษาศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

คำแนะนำสำหรับครู

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง น้ำและอากาศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. ครูแจกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 เรื่อง แหล่งน้ำบนผิวโลกชุดนี้ให้นักเรียน
2. ครูชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ให้นักเรียนทราบก่อนลงมือปฏิบัติ
3. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินว่านักเรียนมีพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด
4. ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้และทำแบบฝึกหัด เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวน และเกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้อง
5. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลังเรียนมากน้อยเพียงใด
6. ครูสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะพึงประสงค์ทางการเรียน และบันทึกผล
7. ครูตรวจคะแนนและบันทึกผลลงในแบบเก็บคะแนนการทำกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดนี้
8. ครูแจ้งคะแนนให้นักเรียนทราบและชมเชยผู้เรียนพร้อมให้คำแนะนำเพิ่มเติม

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

ศึกษาก่อนลงมือปฏิบัติกิจกรรม

1. นักเรียนฟังคำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เรื่อง น้ำและอากาศ
2. ให้นักเรียนรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เล่มที่ 1 เรื่อง แหล่งน้ำบนผิวโลก
3. นักเรียนเริ่มทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินว่านักเรียนมีพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด
4. นักเรียนศึกษาใบความรู้จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เล่มที่ 1 เรื่อง แหล่งน้ำบนผิวโลกโดยตั้งใจศึกษาเนื้อหา ทำความเข้าใจให้ดีขึ้นตั้งแต่หน้าแรกถึงหน้าสุดท้ายตามลำดับอย่าข้ามขั้นตอน
5. เมื่อพบคำชี้แจงหรือคำถามในแต่ละแบบฝึกหัดให้อ่านและทำกิจกรรมอย่างรอบคอบ
6. ส่งผลงานการทำกิจกรรมการเรียนรู้จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดนี้ เพื่อให้ครูตรวจและบันทึกผล
7. เมื่อทำกิจกรรมครบแล้วจัดเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย
8. เมื่อนักเรียนทุกคนทำกิจกรรมครบแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเรียนเพื่อประเมินว่านักเรียนมีพื้นฐาน ความรู้ ความเข้าใจหลังเรียนมากน้อยเพียงใด
9. รับฟังการบอกคะแนนคำชมเชย และคำแนะนำเพิ่มเติมจากครู
10. ในการเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง นักเรียนควรให้ความร่วมมือ ตั้งใจในการทำกิจกรรม และตรงต่อเวลาเสมอ

บทบาทของนักเรียน

ครูต้องแจ้งให้นักเรียนทราบถึงบทบาทของนักเรียนดังต่อไปนี้

1. นักเรียนต้องอ่านคำสั่งและปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างระมัดระวัง
2. นักเรียนต้องพยายามทำกิจกรรมต่างๆ จนสุดความสามารถ
3. นักเรียนต้องตั้งใจปฏิบัติงานอย่างจริงจัง ไม่ชวนเพื่อนพูดคุยออกนอกเรื่อง
4. หลังจากปฏิบัติกิจกรรมแล้วนักเรียนจะต้องจัดเก็บอุปกรณ์ทุกชิ้นเข้าที่ให้

เรียบร้อย

5. เนื่องจากมีเวลาจำกัด นักเรียนต้องตั้งใจทำกิจกรรมให้เสร็จอย่างรวดเร็ว
6. นักเรียนต้องใช้สื่อหรืออุปกรณ์อย่างระมัดระวัง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี

สาระที่ 6 กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ว 6.1 เข้าใจกระบวนการต่างๆ ที่เกิดขึ้นบนผิวโลกและภายในโลก ความสัมพันธ์ของกระบวนการต่างๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภูมิประเทศ และลักษณะของโลก มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้และจิตวิทยาศาสตร์ สื่อสารสิ่งที่เรียนรู้และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

ตัวชี้วัดชั้นปี

ว. 6.1 ป. 3/1 สำรวจและอธิบายสมบัติทางกายภาพของน้ำจากแหล่งน้ำในท้องถิ่น และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

มาตรฐาน ว 8.1 ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ในการสืบเสาะหาความรู้การแก้ปัญหาว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีรูปแบบที่แน่นอน สามารถอธิบายและตรวจสอบได้ ภายใต้อุปกรณ์และเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้นๆ เข้าใจว่าวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน

ตัวชี้วัดชั้นปี

ว. 8.1 ป. 3/1-8

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถอธิบายเกี่ยวกับแหล่งน้ำบนผิวโลก
2. สำรวจและบอกชนิดของแหล่งน้ำได้
3. ค้นหาและบอกประเภทของแหล่งน้ำในที่อื่นได้

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว และทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ (10 คะแนน)

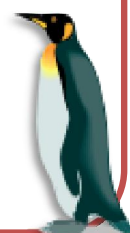
1. บนพื้นโลกมีน้ำเป็นส่วนประกอบอยู่กี่ส่วน

- ก. 1 ใน 4 ส่วน
- ข. 2 ใน 4 ส่วน
- ค. 3 ใน 4 ส่วน
- ง. 4 ใน 4 ส่วน

2. ข้อใดไม่ใช่แหล่งน้ำจืดบนผิวดิน

- ก. ลำห้วย
- ข. แม่น้ำ
- ค. ลำคลอง
- ง. ทะเล

3. ทรัพยากรธรรมชาติในข้อใดที่เป็นต้นเกิดแหล่งน้ำ

- ก. ดิน
- ข. หิน
- ค. ป่าไม้
- ง. สัตว์ป่า

4. “ฝาย” เป็นแหล่งน้ำประเภทใด

- ก. แหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น
- ข. แหล่งน้ำธรรมชาติ
- ค. แหล่งน้ำผิวดิน
- ง. แหล่งน้ำใต้ดิน

5. ข้อใดเป็นแหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น

- ก. บึง
- ข. เขื่อน
- ค. น้ำตก
- ง. คลอง

6. การออกสำรวจแหล่งน้ำแต่ละครั้ง นักเรียนควรปฏิบัติตัวอย่างไร

- ก. ทำตัวตามสบาย
- ข. ชื่อของกินใส่กระเป๋าไปเยอะๆ
- ค. ต้องเตรียมสมุดและอุปกรณ์สำหรับการจดบันทึก
- ง. ไม่ต้องเตรียมอะไร รอลอกเพื่อนเมื่อกลับถึงห้องเรียน

7. สิ่งใดเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้แหล่งน้ำเน่าเสียมากที่สุด

- ก. โรงเรียน
- ข. บ้านเรือน
- ค. สถานบริการ
- ง. โรงงานอุตสาหกรรม

8. น้ำในข้อใดมีปริมาณมากที่สุดในโลก

- ก. น้ำเค็ม
- ข. น้ำจืด
- ค. น้ำใต้ดิน
- ง. น้ำในอากาศ

9. ข้อใดเป็นแหล่งน้ำใต้ดิน

- ก. ห้วย
- ข. ลำคลอง
- ค. น้ำบาดาล
- ง. มหาสมุทร

10. ถ้านักเรียนออกสำรวจแหล่งน้ำในบริเวณชุมชนนักเรียน แล้วเจอปัญหา
และอุปสรรค นักเรียนควรทำอย่างไร

- ก. ผลัดไปไว้ทำวันหลัง
- ข. ให้เพื่อนช่วยทำให้
- ค. รอให้ครูมาช่วย
- ง. พยายามแก้ไขและทำจนสำเร็จ

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน

ชื่อ – สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
รวม				

น้ำ หมายถึง ของเหลวที่เกิดจากการรวมตัวกันของก๊าซไฮโดรเจนและก๊าซออกซิเจน ในภาวะที่เหมาะสมหรือความหมายในลักษณะเป็นทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่น่ามาใช้อุปโภคบริโภคชำระล้างร่างกาย ใช้ในการเพาะปลูก การเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การคมนาคมทางน้ำ การผลิตพลังงาน ทรัพยากรน้ำยังเป็นทรัพยากรประเภทหนึ่งที่สามารถเกิดขึ้นทดแทนอยู่ตลอดเวลาเป็นวัฏจักร

โลกของเราประกอบขึ้นด้วยพื้นดินและพื้นน้ำ โดยส่วนที่เป็นพื้นน้ำนั้นมีอยู่ประมาณ 3 ส่วน (75%) และเป็นพื้นดิน 1 ส่วน (25%) น้ำเป็นทรัพยากรที่สามารถเกิดหมุนเวียนได้เรื่อยๆ ไม่มีวันหมดสิ้น และเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความจำเป็นต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ เป็นทรัพยากรที่สามารถเกิดหมุนเวียนได้เรื่อยๆ ไม่มีวันหมดสิ้น และเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความจำเป็นต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์มาก เราสามารถจำแนกแหล่งน้ำเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

1. แหล่งน้ำตามธรรมชาติ
2. แหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น

แหล่งน้ำตามธรรมชาติหมายถึง แหล่งน้ำที่เกิดขึ้นจากการกระทำของธรรมชาติ นักธรณีวิทยาแบ่งออกเป็น น้ำผิวดิน น้ำใต้ดิน และน้ำในอากาศ

1. น้ำบนดินหรือน้ำผิวดิน เป็นแหล่งน้ำที่มีปริมาณมากที่สุดในโลก คือมีถึง 99.3 % ของน้ำทั้งหมด ได้แก่ น้ำในทะเล มหาสมุทรและทะเลสาบ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง โดยทั่วไปน้ำบนดินมักไม่ค่อยสะอาด เนื่องจากมีสารหลายชนิดรวมตัวอยู่กับน้ำ ซึ่งอาจจะอยู่ในลักษณะสารแขวนลอย ทำให้น้ำมีลักษณะขุ่น เป็นตะกอน

น้ำทะเล

แม่น้ำ

น้ำตก

ลำธาร

ทะเลสาบ

บึง

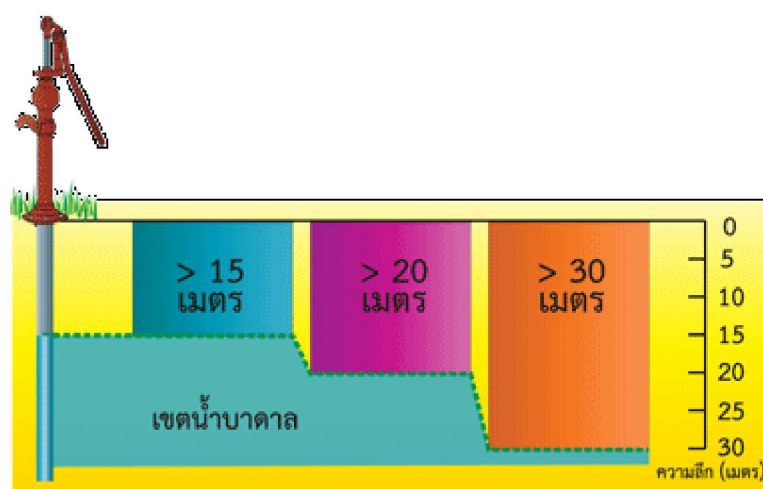
2. น้ำใต้ดิน เป็นแหล่งน้ำที่อยู่ใต้ผิวดิน มีอยู่ประมาณ 0.6 % ซึ่งเกิดจากน้ำบนผิวดินไหลซึมผ่านชั้นดินลงไปกักเก็บอยู่ใต้ผิวดิน ส่วนน้ำในแหล่งน้ำนี้มักจะใส เพราะสารแขวนลอยต่างๆ จะถูกชั้นดินและหินช่วยกรองเอาไว้ คงเหลือแต่สารที่ละลายน้ำได้ น้ำใต้ดิน แบ่งออกเป็น

น้ำในดิน

น้ำในดิน เป็นน้ำที่อยู่ใต้ผิวดินเหนือชั้นหิน ซึ่งน้ำส่วนใหญ่ซึมผ่านได้ยาก น้ำจะ ชั่งอยู่รวมกันอยู่ในบริเวณนั้น เราเรียกระดับน้ำตอนบนสุดของน้ำในดินที่ว่าเป็นระดับน้ำในดิน ซึ่งระดับน้ำดังกล่าวในพื้นที่แต่ละแห่งจะไม่เท่ากันและไม่คงที่ขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝนและสภาพภูมิประเทศบริเวณนั้น

น้ำบาดาล

น้ำบาดาล เป็นน้ำใต้ดินที่ซึมผ่านชั้นหินที่มีรูพรุนลงไปขังอยู่ในช่องว่างของชั้น หิน อยู่ลึกกว่าน้ำในดิน มีความใสมากกว่าน้ำในดิน ไม่มีอินทรีย์สารเจือปน แต่มีธาตุต่างๆ ละลายปนอยู่มาก ระดับบนสุดของน้ำบาดาล เรียกว่า ระดับน้ำบาดาลซึ่งจะเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลหรือตามปริมาณการเพิ่มและการสูญเสียน้ำ การเปลี่ยนแปลงระดับน้ำบาดาลจะเปลี่ยนไปช้ากว่าระดับน้ำในดิน

ระดับความลึกของน้ำบาดาล

แหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น

มนุษย์สร้างแหล่งน้ำขึ้นมาก็เพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ กัน เช่น ผลิตกระแสไฟฟ้า น้ำกินน้ำใช้ ทำการเกษตร ป้องกันอุทกภัย แหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่

บ่อน้ำ

บ่อน้ำเป็นการขุดพื้นดินลงไปเพื่อนำน้ำใต้ดินขึ้นมาใช้ถ้าเป็นบ่อที่ขุดเพื่อนำน้ำในดินมาใช้เรียกว่าบ่อน้ำในดินแต่ถ้าเจาะลึกลงไปถึงชั้นของน้ำบาดาลเรียกว่าบ่อบาดาลสำหรับการนำน้ำบาดาลมาใช้มากเกินไปจะทำให้แผ่นดินบริเวณนั้นทรุดตัวลงได้ในบริเวณกว้างเช่นในกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

อ่างเก็บน้ำ

อ่างเก็บน้ำเป็นแหล่งกักเก็บน้ำขนาดเล็กเกิดจากการสร้างทำนบกั้นหุบเขานั้นไว้เพื่อกักน้ำไว้ใช้ในการเกษตร ในบริเวณไม่กว้างขวางนักสำหรับ น้ำกินน้ำใช้หรือปลูกพืชและเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ

ฝาย

ฝาย เป็นโครงสร้างทางชลประทานมีลักษณะเป็นเขื่อนน้ำล้นใช้สำหรับการเปลี่ยนขนาดและรูปแบบการไหลของแม่น้ำ ประโยชน์ของฝายมักจะถูกใช้ในการป้องกันน้ำท่วม เก็บน้ำบริเวณต้นน้ำ และบริหารทรัพยากรน้ำ

เขื่อน

เขื่อนเป็นสิ่งก่อสร้างขนาดใหญ่สำหรับกั้นทางน้ำเพื่อใช้ในการเก็บกักน้ำและป้องกันอุทกภัย รวมถึงผลิตกระแสไฟฟ้า ส่วนบนของเขื่อนจะประกอบไปด้วยส่วนที่เรียกว่าทางน้ำล้น สำหรับให้น้ำที่สูงกว่าระดับที่ต้องการไหลผ่านมาที่ฝั่งปลายน้ำ มากกว่าครึ่งหนึ่งของแม่น้ำสายหลักทั่วโลกจะมีเขื่อนกั้นไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในทางใดทางหนึ่ง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติดังนี้ (10 คะแนน)

1. อ่านวิธีทำกิจกรรมการทดลองให้เข้าใจ
2. ทำกิจกรรมและบันทึกผล
3. ตอบคำถามหลังทำกิจกรรม

วิธีทำ ให้นักเรียนสำรวจและสอบถามผู้ใหญ่ในท้องถิ่นของนักเรียนเกี่ยวกับแหล่งน้ำ และประโยชน์จากแหล่งน้ำที่มีอยู่ในท้องถิ่นจากนั้นบันทึกผลโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางตามชนิดของแหล่งน้ำที่พบ

บันทึกผลการทำกิจกรรม

การสำรวจ	ชนิดของแหล่งน้ำ								
	แม่น้ำ	ห้วย	หนอง	คลอง	บึง	ลำธาร	ทะเล	เขื่อน	อื่นๆ
แหล่งน้ำที่พบในท้องถิ่น									

คำถามหลังทำกิจกรรม

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าคำตอบที่ถูกต้องและตอบคำถาม

1. แหล่งน้ำที่พบในท้องถิ่นได้แก่อะไรบ้างและมีการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำนั้นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- แม่น้ำมีการใช้ประโยชน์คือ _____
- ห้วยมีการใช้ประโยชน์คือ _____
- หนองมีการใช้ประโยชน์คือ _____
- คลองมีการใช้ประโยชน์คือ _____
- บึงมีการใช้ประโยชน์คือ _____
- ลำธารมีการใช้ประโยชน์คือ _____
- ทะเลมีการใช้ประโยชน์คือ _____

○เพื่อนมีการใช้ประโยชน์คือ _____

○อื่นๆระบุมีการใช้ประโยชน์คือ _____

2. นักเรียนสรุปผลการทำกิจกรรมได้ว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหาและบอกแหล่งน้ำในท้องถิ่นตามหัวข้อที่กำหนดให้ (10 คะแนน)

แหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

1.	2.
3.	4.
5.	6.
7.	8.

แหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น

1.	2.
3.	4.
5.	6.
7.	8.

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนชื่อแหล่งน้ำได้ภาพให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คำชี้แจงศึกษาเกี่ยวกับแหล่งน้ำในท้องถิ่นตามขั้นตอนดังนี้

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมสมองและสำรวจแหล่งน้ำในท้องถิ่น
2. นำแหล่งน้ำที่นักเรียนสำรวจมาเขียนเป็นแผนผังความคิด (Mind mapping)

และนำเสนอหน้าชั้นเรียน

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว และทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ (10 คะแนน)

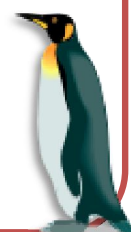
1. ข้อใดเป็นแหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น

- ก. บึง
- ข. น้ำตก
- ค. เขื่อน
- ง. คลอง

2. การออกสำรวจแหล่งน้ำแต่ละครั้ง นักเรียนควรปฏิบัติตัวอย่างไร

- ก. ไม่ต้องเตรียมอะไร รอลอกเพื่อนเมื่อกลับถึงห้องเรียน
- ข. ต้องเตรียมสมุดและอุปกรณ์สำหรับการจดบันทึก
- ค. ชื่อของกินใส่กระเป๋าไปเยอะๆ
- ง. ทำตัวตามสบาย

3. น้ำในข้อใดมีปริมาณมากที่สุดในโลก

- ก. น้ำจืด
- ข. น้ำเค็ม
- ค. น้ำใต้ดิน
- ง. น้ำในอากาศ

4. สิ่งใดเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้แหล่งน้ำเน่าเสียมากที่สุด

- ก. บ้านเรือน
- ข. โรงเรียน
- ค. สถานบริการ
- ง. โรงงานอุตสาหกรรม

5. ข้อใดเป็นแหล่งน้ำใต้ดิน

- ก. ห้วย
- ข. ลำคลอง
- ค. มหาสมุทร
- ง. น้ำบาดาล

6. ทรัพยากรธรรมชาติในข้อใดเป็นต้นเกิดแหล่งน้ำ

- ก. สัตว์ป่า
- ข. ป่าไม้
- ค. หิน
- ง. ดิน

7. “ฝาย” เป็นแหล่งน้ำประเภทใด

- ก. แหล่งน้ำใต้ดิน
- ข. แหล่งน้ำธรรมชาติ
- ค. แหล่งน้ำผิวดิน
- ง. แหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น

8. ข้อใดไม่ใช่แหล่งน้ำจืดบนผิวดิน

- ก. ลำห้วย
- ข. แม่น้ำ
- ค. ทะเล
- ง. ลำคลอง

9. บนพื้นโลกมีน้ำเป็นส่วนประกอบอยู่ที่ส่วน

- ก. 4 ใน 4 ส่วน
- ข. 3 ใน 4 ส่วน
- ค. 2 ใน 4 ส่วน
- ง. 1 ใน 4 ส่วน

10. ถ้านักเรียนออกสำรวจแหล่งน้ำในบริเวณชุมชนนักเรียน แล้วเจอปัญหาและอุปสรรค นักเรียนควรทำอย่างไร

- ก. พยายามแก้ไขและทำจนสำเร็จ
- ข. ให้เพื่อนช่วยทำให้
- ค. ผลัดไปไว้ทำวันหลัง
- ง. รอให้ครูมาช่วย

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน

ชื่อ – สกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
รวม				

ภาคผนวก

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติดังนี้ (10 คะแนน)

1. อ่านวิธีทำกิจกรรมการทดลองให้เข้าใจ
2. ทำกิจกรรมและบันทึกผล
3. ตอบคำถามหลังทำกิจกรรม

วิธีทำ ให้นักเรียนสำรวจและสอบถามผู้ใหญ่ในท้องถิ่นของนักเรียนเกี่ยวกับแหล่งน้ำและประโยชน์จากแหล่งน้ำที่มีอยู่ในท้องถิ่นจากนั้นบันทึกผลโดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางตามชนิดของแหล่งน้ำที่พบ

บันทึกผลการทำกิจกรรม

การสำรวจ	ชนิดของแหล่งน้ำ								
	แม่น้ำ	ห้วย	หนอง	คลอง	บึง	ลำธาร	ทะเล	เขื่อน	อื่นๆ
แหล่งน้ำที่พบในท้องถิ่น									

คำถามหลังทำกิจกรรม

ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าคำตอบที่ถูกต้องและตอบคำถาม

1. แหล่งน้ำที่พบในท้องถิ่นได้แก่อะไรบ้างและมีการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำนั้นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- แม่น้ำมีการใช้ประโยชน์คือ _____
- ห้วยมีการใช้ประโยชน์คือ _____
- หนองมีการใช้ประโยชน์คือ _____
- คลองมีการใช้ประโยชน์คือ _____
- บึงมีการใช้ประโยชน์คือ _____
- ลำธารมีการใช้ประโยชน์คือ _____
- ทะเลมีการใช้ประโยชน์คือ _____

○เพื่อนมีการใช้ประโยชน์คือ _____

○อื่นๆระบุมีการใช้ประโยชน์คือ _____

2. นักเรียนสรุปผลการทำกิจกรรมได้ว่าอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนค้นหาและบอกแหล่งน้ำในท้องถิ่นตามหัวข้อที่กำหนดให้ (10 คะแนน)

แหล่งน้ำที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

1. ทะเล	2. แม่น้ำ
3. ห้วย	4. หนอง
5. คลอง	6. บึง
7. ทะเลสาบ	8. ลำธาร

แหล่งน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น

1. บ่อน้ำ	2. บ่อบาดาล
3. เขื่อน	4. อ่างเก็บน้ำ
5. ฝาย	

เฉลยแบบฝึกหัดที่ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนชื่อแหล่งน้ำได้ภาพให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

เขื่อน

แม่น้ำ

ลำธาร

ทะเล

หนอง

บ่อน้ำ

อ่างเก็บน้ำ

ทะเลสาบ

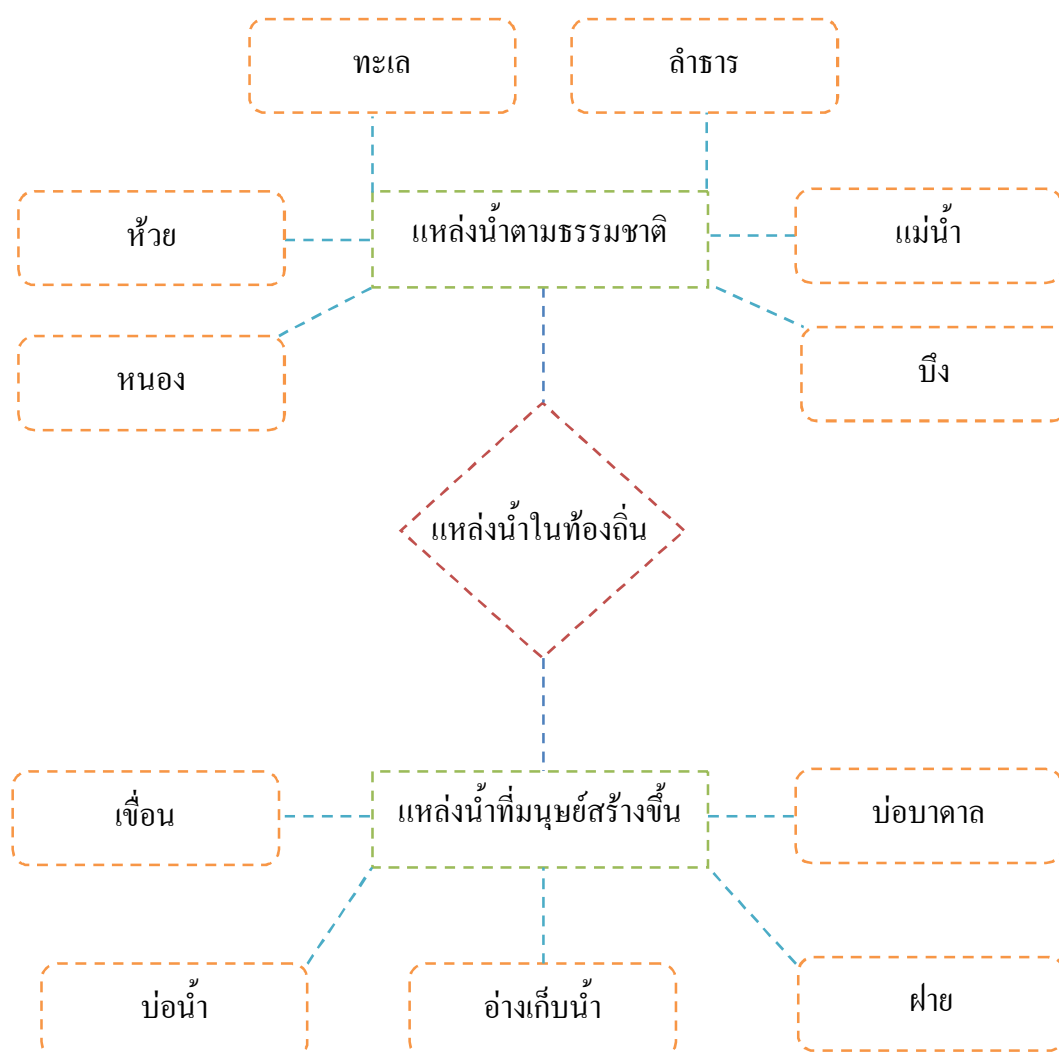

ฝาย

คำชี้แจงศึกษาเกี่ยวกับแหล่งน้ำในท้องถิ่นตามขั้นตอนดังนี้

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมสมองและสำรวจแหล่งน้ำในท้องถิ่น
2. นำแหล่งน้ำที่นักเรียนสำรวจมาเขียนเป็นแผนผังความคิด (Mind mapping) และนำเสนอหน้าชั้นเรียน

(ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน)

ก่อนเรียน

1. ค
2. ง
3. ค
4. ก
5. ข
6. ค
7. ข
8. ก
9. ค
10. ง

หลังเรียน

1. ค
2. ข
3. ข
4. ก
5. ง
6. ข
7. ง
8. ค
9. ข
10. ก

บรรณานุกรม

เทพฤทธิ์ ยอดใส. เก่งวิทยาศาสตร์ แบบฝึกหัดเสริมทักษะ ป.3 (เล่ม 2). กรุงเทพฯ :
พัฒนาศึกษา, 2551.

นคร มีแก้ว. หนังสือส่งเสริมการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ: ภูมิบัณฑิต, 2554.

ปัญญา แสนทวี. สื่อการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ ป.3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2555.
.หนังสืออ่านเสริมวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.

กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช, 2554.

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ และคณะ. สื่อการเรียนรู้สาระพื้นฐาน แม่บทมาตรฐาน
วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช, 2554.

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. วิทยาศาสตร์ ป.3. กรุงเทพฯ : พัฒนาคุณภาพวิชาการ,
2555.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. แบบบันทึกกิจกรรมหลายวิชา
พื้นฐานวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ : องค์การค้ำ (สกสค.),
2555.

.หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. กรุงเทพฯ :
องค์การค้ำ (สกสค.), 2555.

เอกรินทร์ สีมหาศาล. วิทยาศาสตร์ ป.3. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2555.